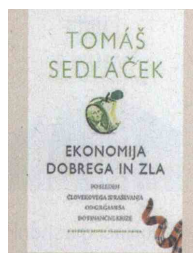

Tomáš Sedláček

Ekonomija dobrega in zla
Družina, Ljubljana 2014, prevod: Peter Kuhar in Niki Neubauer, 29,90 €
Prebral: Bernard Nežmah
Ocena: +++++

Popularni češki ekonomist in predavatelj je napisal zgodovino od Gilgameša do finančne krize.

Njegovi knjižni uspehi izvirajo iz demistifikacije ekonomije, ki ima status svetega vedeževanja. Loti se je namreč po filozofsko, prek pravice do spraševanja in mišljenja ter pogleda v preteklost.

Za časa Mojzesa je obveljala ideja, da ob dobrih letinah znaša davek 20 odstotkov žetve, ki bo potem uskladiščena pomenila rezervo za čase slabih letin. A Sedláček tega ne navaja kot kuriozum, ampak kot kritiko sedanjosti: zakaj danes države ne ravnajo enako, zakaj v časih prosperitete ne ustvarijo proračunskega presežka? Najracionalnejše je hkrati tudi najpreprostejše, toda to je glas, ki ga v sodobnosti ni več slišati. V kolektivnem navdušenju nad nenehno rastjo prodaje zdaj vlada princip kreditov, zaradi katerega se zadolževanje povečuje v nepojmljive višave. Medtem ko antiglobalisti in kavarniški levičarji terjajo, da se denarna moč množic ne spreminja, je on radikalen – odpraviti je treba dolgove, vendar tako, da človeštvo izstopi iz spirale maničnega nakupovanja in je sposobno ignorance do industrije želja, ki mu vsakodnevno dopoveduje, kaj vse si mora želeli in posledično kupiti. A avtor stori še en vratolomni korak – aktualnih družb ne postavi kot vrha razvoja, od koder bi le pomilovalno zrlji na prakse preteklosti. Skratka, stare dobe predstavlja kot zgledna obdobja, od katerih se velja učiti. Tako Stara zaveza velevala posestniku, naj polja ne požanje do konca, ampak naj robove pusti nepožete, da si iz njih naberejo hrane reveži. In še bolj šokantno – isti status kot revežem gre tudi tujcem, priseljencem. Ekonomijo torej misli široko, zvedavo bere Gilgameša, Staro in Novo zavezo, srednjeveške in razsvetljenske filozofe skozi perspektive gospodarjenja, socialnih vezi, smisla bivanja in praznikov, obdarovanja etc. A zakaj pogled v te prastare principe? Tu je Sedláček kot Mojzes, vse evidence kažejo na prihod splošnega gospodarskega zloma, zato se je treba nanj že zdaj pripraviti z dramatičnim preoblikovanjem družbe in njenih vrednot.